

Version: 2024-05-20

Färdplan samråd funktionshinder 2023-2026

Beredningen för mänskliga rättigheter har fem samråd där politiker träffar representanter för organisationer i det civila samhället.

Samråden ska bidra till:

- att det civila samhällets perspektiv, kunskap och erfarenhet tas tillvara i utvecklingen av Västra Götalandsregionens verksamheter,
- en hållbar utveckling genom att främja mänskliga rättigheter, demokrati, jämlikhet, jämställdhet och motverka diskriminering,
- att främja medskapande och dialog mellan det civila samhället och Västra Götalandsregionen,
- genomförandet av Västra Götalandsregionens mål för social hållbarhet 2030: god hälsa och välbefinnande, jämlikhet och lika rättigheter samt tillit, trygghet och delaktighet.

Samråd funktionshinderns färdplan ringar in områden inom Västra Götalandsregionens ansvar och uppdrag som samrådet vill fokusera på, och ger en riktning för arbetet under mandatperioden 2023–2026.

Färdplanen utarbetas av samrådet och är ett levande dokument som kan uppdateras av samrådet för att hållas aktuell.

Utgångspunkter

Samråd funktionshinder tar sin utgångspunkt i:

- FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som undertecknats och ratificerats av Sveriges regering. För att VGR ska leva upp till konventionen ska verksamheten vara jämlik och icke-diskriminerande samt främja deltagande och inkludering i samhället.

- VGR:s hållbarhetsmål med särskilt fokus på Mål för social hållbarhet 2030 och strävan efter god hälsa och välbefinnande, jämlikhet och lika rättigheter samt tillit, trygghet och delaktighet.
- VGR:s rådighet i frågor som särskilt berör personer med funktionsnedsättning. Vid fördjupning deltar representanter för berörd/ansvarig verksamhet för information, dialog och som mottagare av synpunkter.

Områden som samrådet vill fokusera på

Samråd funktionshinder har valt att under innevarande mandatperiod särskilt fördjupa sig inom följande övergripande områden:

- Kompetenshöjning förtroendevalda och anställda
- Delaktighet och brukarinflytande
- Habilitering, rehabilitering & hjälpmedel
- Tillgänglig och inkluderande information inkl. digitalisering
- Bemötande
- Hälsa- och sjukvård
- Säkerhet och beredskap
- Kollektivtrafik

Kompetenshöjning förtroendevalda och anställda

Detta område handlar om kunskapshöjande insatser kring personer med funktionsnedsättning, deras förutsättningar och rättigheter samt hur VGR kan minska hinder i verksamhet och kommunikation.

Området anknyter till konventionsartikel 8: Medvetandegöra om situationen för personer med funktionsnedsättning.

Konkreta frågor att fokusera på:

- Plan/systematik för kompetensinsatser kring funktionshinder
- Involvering av funktionshinderrörelsen i kompetensinsatser
- Syfte med kompetenshöjning:
 - Bättre inkludering, delaktighet, bemötande och beslut.
 - Breddad bild av tillgänglighet – även social, psykologisk och kognitiv tillgänglighet för personer med psykisk ohälsa.
 - Motverka diskriminering.
 - Ökad kännedom om samrådet som en dialoginstans för utvecklingsprocesser.

Delaktighet och brukarinflytande

Detta område handlar om rätten till, förutsättningarna för och värdet av att personer med funktionsnedsättningar är delaktiga och har inflytande vilket bidrar till kvalitet i VGR:s verksamhet.

Delaktighet kan ske på flera nivåer:

- Medverkan eller inflytande på individuell nivå för att påverka egen vård eller utbildning etc.
- Medverkan eller inflytande på verksamhetsnivå för att påverka utveckling och beslut inom en verksamhet.
- Medverkan och inflytande på organisations- eller systemnivå som till exempel politiskt inflytande eller medverkan vid framtagande av program eller riktlinjer.

Området anknyter till konventionsartikel 4: Allmänna åtaganden: [...] samråda med och aktivt involvera personer med funktionsnedsättning.

Konkreta frågor att fokusera på:

- Samråd funktionshinderns delaktighet och inflytande i olika aktuella processer.
- Sprida kunskap om och främja användningen av samråd funktionshinder, levande bibliotek, Aktiv involvering, brukarmedverkan och andra delaktighetsforum/former.
- Pågående ärende *Brukarråd med den operativa och den strategiska hälso- och sjukvårdsnämnden om regionövergripande hälso- och sjukvårdsfrågor*.
- Gränssnitt gentemot arbetsgruppen Aktiv involvering Västtrafik.
- NSPH Västra Götalands utbildning och modell för brukarinflytande.

Habilitering, rehabilitering & hjälpmedel

Detta område handlar om hjälpmedel och teknik som stödjer personer med funktionsnedsättnings oberoende, förmåga, deltagande och inkludering i samhället.

Området anknyter till konventionsartikel 26: Habilitering och rehabilitering samt 19: Rätt att leva självständigt och att delta i samhället.

Konkreta frågor att fokusera på:

- Regler, krav och kostnader kring hjälpmedel.
- Lån av hjälpmedel vid reparation.
- Samordnad habilitering.
- Nationell styrning kring hjälpmedel.

- Jämlik tillgång till rehabilitering inom Västra Götaland.
- VGR:s samverkan med kommunerna kring rehabilitering.

Tillgänglig och inkluderande information

Detta område handlar om att VGR:s information ska vara tillgänglig, begriplig och inkluderande. Det kan handla om teknisk anpassning, att informera med enklare svenska eller klarspråk. Det kan också handla om översättningar till andra språk, teckenspråk, bildspråk och tilltal som granskats normkritiskt för att vara inkluderande.

Området anknyter till konventionsartikel 9: Tillgänglighet samt 21: Yttrandefrihet och åsiktsfrihet samt tillgång till information.

Konkreta frågor att fokusera på:

- Utveckling av lättläst information.
- Pågående uppdrag *Tillgänglig, begriplig och inkluderande information* (koncernstab kommunikation).

Bemötande

Detta område handlar om personer med funktionsnedsättnings rätt till ett jämlikt, respektfullt och icke-diskriminerande bemötande.

Området anknyter till konventionsartikel 5: Jämlikhet och icke-diskriminering.

Konkreta frågor att fokusera på:

- Metoder, arbetssätt och kunskapsspridning om jämlikt, respektfullt och icke-diskriminerande bemötande.
- Kunskapscentrum för jämlik vård och deras arbete.

Hälso- och sjukvård

Detta område handlar om VGR:s största verksamhetsgren och ett område som många med funktionsnedsättning kommer i kontakt med regelbundet. VGR ska säkerställa tillgång till Hälso- och sjukvårdstjänster för personer med funktionsnedsättning med samma utbud, kvalitet och standard som andra personer.

Området anknyter till konventionsartikel 9: Tillgänglighet samt 25: Hälsa.

Konkreta frågor att fokusera på:

- Jämlik vård i hela regionen
- Digitaliseringen av vården och digitala metoder och redskap
- Personcentrerad vård

- Samordning mellan olika delar av sjukvården/olika specialistområden, att se hela människan.
- Avtal mellan region och kommun
- Ledsagning på sjukhus
- Gränssnitt gentemot brukarråd och andra forum inom hälso- och sjukvårdsorganisationen.

Säkerhet och beredskap

Detta område handlar om hur liv och hälsa för personer med funktionsnedsättning säkerställs inom VGR:s verksamheter vid händelse av kris.

Området anknyter till konventionsartikel 10: Rätten till liv samt 11: Risksituationer och humanitära nödlägen.

Konkreta frågor att fokusera på:

- Funktionshinderperspektivet i VGR:s planering för kris, säkerhet och beredskap.

Kollektivtrafik

Detta område handlar om möjligheten att få tillgång till och kunna använda kollektivtrafik på ett jämlikt och inkluderande sätt.

Området anknyter till konventionsartikel 19: Rätt att leva självständigt och att delta i samhället.

Konkreta frågor att fokusera på:

- Revidering och remiss av *Hållbara resor - trafikförsörjningsprogram för Västra Götaland 2021-2025* (inklusive *Strategi för kollektivtrafik på jämlika villkor*).
- Gränssnitt gentemot arbetsgruppen Aktiv involvering Västtrafik.

Avstämning/uppföljning av färdplanen

Färdplanen stäms av årligen inom samrådet för att ge en nulägesbild och identifiera eventuella nya fokusområden inför kommande år.